

Nr 108.

Av herr Holmgren, om anslag för avhjälpande av vissa brister i underofficerarnas och manskapets bostadsförhållanden å pansarskeppet Sverige.

I en skrivelse till kungl. marinförvaltningen har högste befälhavaren över kustflottan anfört i huvudsak följande.

Efter genomförandet av 1925 års försvarsordning har den minskade personaltillgången inom flottan medfört, att årslånga förläggningar ombord i stor utsträckning förekomma. För att därvid kunna bibehålla den arbetsglädje och det intresse för yrket och tjänsten ombord, vilka äro nödvändiga förutsättningar för vidmakthållande av flottans försvarsberedskap och användbarhet, måste så ordnas att personalen trives ombord. Härför kräves att anordningarna för personalens förläggning ombord äro hygieniskt goda och medföra största möjliga trevnad. Detta är desto nödvändigare som den numera i vårt land rådande förbättrade levnadsstandarden hos alla samhällsklasser medfört förbättrade bostadsförhållanden i land.

Å under senare åren inom såväl örlogs- som handelsflottan byggda fartyg har man också sökt och i flertalet fall även lyckats, så långt utrymmet medgiver, ordna så att personalen trivs med förläggningen ombord. Å flottans äldre fartyg är det däremot i flera avseenden synnerligen illa ställt med såväl de hygieniska anordningarna som med trevnaden i förläggningen. Dessa missförhållanden göra sig särskilt starkt gällande i vad de avse underofficerare och manskap, vilka vid tjänstgöring å de äldre fartygen anställa jämförelser mellan förläggningsförhållandena å dessa fartyg och å de nya, varvid klagomål och missnöje med åtföljande vantrevnad förekomma bland å de äldre fartygen förlagd personal.

Vidare har Svenska underofficersförbundet i underdånig skrivelse i maj 1930 framlagt vissa önskemål och förslag beträffande inredningen för underofficerarna å pansarskeppet Sverige och pansarkryssaren Fylgia.

I den mån tillgängliga medel å flottans underhållsanslag så medgivit har kungl. marinförvaltningen under åren 1929 och 1930 låtit utföra vissa förbättringar i underofficerarnas och manskapets förläggning ombord. Särskilt hava härvid de å pansarskeppet Gustav V i samband med modernisering av dess eldlednings- och luftvärnsanordningar utförda förbättringar i underofficerarnas och manskapets förläggningsmöjligheter visat sig ändamålsenliga och ägnade att avhjälpa förut rådande missförhållanden.

Kungl. marinförvaltningen har i sin skrivelse med riksdagspetita anmält ovannämnda förhållanden, ävensom att utredning påginge angående möjligheterna till och kostnaden för beredande av ytterligare förbättringar i inredningen å flottans fartyg. Sådan kostnadsberäkning har sedermera utförts.

Nu förestår modernisering av pansarskeppet Sveriges eldlednings- och luftvärnsanordningar, vilket arbete skall inom närmaste tiden påbörjas. I samband därmed var avsett att utföra vissa förbättringar i förläggningsförhållandena ombord ungefär i likhet med å pansarskeppet Gustaf V. Medel för ändamålet finnas emellertid ej, varför sistnämnda arbeten ej skulle kunna utföras i samband med fartygets modernisering i övrigt, vilken avses att utföras under innevarande och nästa budgetår. En följd härav skulle bliva, att för verkställande av sagda arbeten fartyget efter den utförda moderniseringen ånyo, om och när medel erhållas, skulle behöva läggas under reparation för nya inredningsarbeten m. m. Detta skulle medföra både avsevärt ökade arbetskostnader och fördröja fartygets förläggande i beredskap, vilket senare med vårt ringa fartygsbestånd skulle i hög grad minska kustflottans försvarsberedskap.

Med hänsyn till nämnda förhållanden synas ur såväl ekonomisk och praktisk synpunkt särskilda åtgärder böra vidtagas för att få ifrågavarande arbeten utförda i samband med förestående modernisering, varvid jag får framhålla följande.

Förbättringarna i bostadsförhållandena avse nedanstående arbeten, nämligen

ändring av 4 st. 6-manshytter till 2-manshytter,

inredning av 2 hytter för underofficerare under backen,

flyttning av underofficersköket,

inredning för flaggkorpraler i överbyggnaden,

förbättring av de hygieniska anordningarna i manskapets samtliga tvätt-
rum, samt

isolering mot värme underifrån i underofficershytter belägna över turbinrummen.

Enligt av kungl. marinförvaltningen gjorda kostnadsberäkningar erfordras för dessa arbeten tillsammans 53 350 kronor.

Anordningarna äro såsom nämnts i huvudsak desamma, som redan utförts å Gustaf V. I det föregående har framhållits att den numera knappa personaltillgången medfört, att stora delar av flottans personal måste tjänstgöra ombord ett par år i sträck. Detta är särskilt förhållandet å Sverigeskeppen. Flertalet av de å dessa fartyg sålunda tjänstgörande underofficerrarna äro förlagda i hytter med plats för 4—6 man. Med nuvarande befordringsmöjligheter hava dessa underofficerare i allmänhet uppnått en ålder av 40—50 år. Uppenbart är att det vid denna ålder måste vara för-
enat med stor otrevnad att under två år i sträck vara nödgad att på dylikt sätt bo tillsammans med flera andra. Genom de här föreslagna åtgärderna skulle

dels antalet enmanshytter för underofficerarna ökas, dels s. k. dubbelhytter med förläggning för endast 2 ersätta 4—6-manshytterna.

Underofficerskökets förflyttning står delvis i samband med förenämnda hyttförändringar men är även påkallad av att få matförhållandena för underofficerarna bättre ordnade än vad de hittills varit.

Förbättringarna i manskapets tvåtrum hava sedan lång tid tillbaka varit påkallade.

Av det här anförda framgår, att de föreslagna ändringarna i bostadsförhållandena å pansarskeppet Sverige äro synnerligen behöfliga för personalens trivsel ombord samt att deras utförande i samband med fartygets modernisering i övrigt skulle ställa sig fördelaktigt ur såväl ekonomisk som försvarsberedskapssynpunkt.

Med anledning härav får jag hemställa,

att riksdagen ville *för vissa förbättringar i anordningarna för underofficerarnas och manskapets bostadsförhållanden ombord å pansarskeppet Sverige för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 53 350 kronor.*

Stockholm den 22 januari 1931.

Bj. Holmgren.

